

Samrådsunderlag

Ändringstillstånd för Storskogens avfallsanläggning

1. Inledning

Oskarshamns kommun är huvudman för ett bidragsfinansierat saneringsprojekt som omfattar muddring och behandling av förorenade sediment i hamnbassängen i Oskarshamn. För saneringsprojektet föreligger vederbörliga tillstånd enligt miljöbalken. För närvarande pågår upphandling av entreprenör för muddringsarbetena och enligt gällande tidsplan kommer muddringsarbetena att påbörjas under första hälften av år 2016.

Saneringsprojektets miljöbalkstillstånd ger kommunen rätt att nyttiggöra muddermassorna, efter stabilisering, som utfyllnadsmaterial vid iordningställande av verksamhetsytor i hamnområdet. Kommunen har dock beslutat att inte utnyttja denna rätt utan att istället transportera muddermassorna, efter avvattning, till Storskogens avfallsanläggning för deponering. Muddermassorna, som i nuläget bedöms uppgå till ca 550 000 ton, utgör farligt avfall. Saneringsprojektet är tidssatt att pågå under tre på varandra följande år.

Muddermassorna kommer att avvattnas i hamnområdet före transport till Storskogen. Returvattnet kommer att behandlas och, om möjligt, ledas tillbaka till hamnbassängen.

Storskogens avfallsanläggning, som är belägen på kommunens fastigheter Oskarshamn 3:4 och Klämna 1:1, omfattar bl.a. mottagning, behandling och deponering av avfall samt behandling och utsläpp av lakvatten som uppkommer i verksamheten. Som utvecklas i avsnitt 2 nedan ger gällande miljöbalkstillstånd för Storskogen möjlighet att årligen deponera 200 000 ton farligt avfall i form av muddermassor. För att säkerställa att saneringsprojektet kan bedrivas rationellt och kostnadseffektivt oavsett när på året som verksamheten påbörjas, och för att säkerställa att annat liknande farligt avfall också kan deponeras vid Storskogen under den tid som saneringsprojektet pågår, behöver större mängder muddermassor kunna deponeras vid Storskogen under den tid som saneringsprojektet pågår.

Kommunen har därför beslutat sig för att hos mark- och miljödomstolen i Växjö ansöka om tillstånd till en temporär utökad deponering av farligt avfall.

Denna handling utgör underlag för det samråd som ska föregå tillståndsprövningen.

2. Gällande tillstånd m.m.

Gällande grundtillstånd för verksamheten vid Storskogens avfallsanläggning är meddelat av mark- och miljödomstolen i Växjö genom deldom 2009-05-29 (mål M 2790/07). Tillståndet omfattar tillstånd till en mängd olika verksamheter, såsom *mellanlagring* och *behandling* av hushållsavfall, bygg- och rivningsavfall, organiskt avfall, park- och trädgårdsavfall, visst flytande avfall, visst farligt avfall, förorenade jordmassor samt bottenaska och flygaska från avfallsförbränning. Tillståndet omfattar också *deponering* av såväl farligt som icke farligt avfall med olika härkomst. När det gäller muddermassor, som enligt tillståndet ingår i begreppet ”jordmassor” omfattar tillståndet deponering av 200 000 ton/år icke farligt avfall och 200 000 ton/år farligt avfall.

I deldomen föreskrevs 27 st slutliga villkor.

Frågan om villkor för utsläpp av förorenat vatten sköts upp under en prövotid som avslutades genom mark- och miljödomstolens dom 2014-12-22. Därvid upphävdes två av de slutliga villkoren (villkor 26 och 27) och föreskrevs fyra nya slutliga villkor (villkor 26-29).

Det nya villkor 26 innebär att lakvatten efter lokal behandling ska överledas till Ernemars avloppsreningsverk intill dess Överby våtmark har tagits i drift, därefter får avledning från säsongsmagasin endast ske till Örbäcken och då endast under tiden 15 april – 15 oktober. Genom dom 2015-06-23 (i mål M 1309-23) bestämde mark- och miljödomstolen att Överby våtmark ska ha tagits i drift senast den 30 juni 2016.

Kommunen har överklagat villkor 26 med yrkande att villkoret förses med ett tillägg som innebär att tillsynsmyndigheten får medge att delströmmar överleds till Ernemars avloppsreningsverk även efter det att Överby våtmark har tagits i drift. I första hand ska ett sådant medgivande kunna avse samtliga delströmmar, i andra hand ska det avse ”delströmmar från deponering av saneringsmassor från Oskarshamns hamn”. Överklagandet handläggs hos Mark- och miljööverdomstolen (mål M 576-15) som 2015-05-07 lämnat prövningstillstånd.

Bilaga 1 innehåller en sammanställning av gällande villkor och bemyndiganden för Storskogens avfallsanläggning.

3. Planerade ändringar

Som nämnts ovan har kommunen beslutat att deponera samtliga muddermassor från saneringsprojektet vid Storskogens avfallsanläggning. För ändamålet har nya deponiytor med kvalificerad botten tätning anlagts i områdets södra delar, se översiktskarta, Bilaga 2.

Deponering av muddermassorna kommer att ske på det sätt som har beskrivits i 2009 års tillstånd, dock med den ändringen att kommunen vill kunna deponera mer än 200 000 ton muddermassor under de år som saneringsprojektet pågår. Kommunen vill ha möjlighet att under vart och ett av dessa år deponera sammanlagt upp till 350 000 ton förorenade jordmassor i form av farligt avfall, varav huvuddelen givetvis kommer att

utgöras av muddermassor från saneringsprojektet. I praktiken kommer deponering över nu gällande tillståndsmängd 200 000 ton endast att ske under något eller några år.

Kommunen vill genom tillståndsprövningen också säkerställa att lakvatten från deponiytorerna för muddermassor får ledas till Ernemars avloppsreningsverk, bl.a. eftersom avloppsvattnet från reningsverket släpps ut till hamnbassängen. Kommunen avser därför att föreslå ett särskilt villkor om detta.

4. Kommande tillståndsprövning

Gällande miljöbalkstillstånd (grundtillståndet) ger kommunen rätt att deponera 200 000 ton farligt avfall i form av förorenade jordmassor (exempelvis muddermassor) per år. För att öka deponeringen till 350 000 ton per år, även om det är temporärt, krävs ett nytt miljöbalkstillstånd.

Kommunen anser att det finns förutsättningar att pröva den planerade ändringen, dvs. en temporärt ökad deponering av muddermassor, genom ett s.k. ändringstillstånd enligt 16 kap. 2§ 1 st andra meningen miljöbalken. Det innebär att prövningen begränsas till den planerade ändringen. Utgångspunkten är därvid att gällande villkor enligt grundtillståndet så långt möjligt ska fortsätta att gälla, ett sådant villkor kan dock tas upp till omprövning om det har ett samband med den planerade ändringen, jfr 24 kap. 5 § 2 st. miljöbalken.

Samrådsvis bedömer kommunen att gällande villkor nr 1, 3-7, 9, 19, 22-24, samt 26-28 har ett samband med den planerade ändringen. Samtliga dessa villkor bedöms ha giltighet och relevans även för den planerade ändringen, dock bör villkor 26 få en lydelse som innebär att lakvatten från den planerade ändringen får överledas till Ernemars avloppsreningsverk.

Kommunens tillståndsansökan skulle kunna utformas enligt följande: *Kommunen ansöker om tillstånd enligt miljöbalken att, som ändring i förhållande till vad som gäller enligt mark- och miljödomstolens deldom 2009-05-29 i mål M 2790-07 (grundtillståndet), deponera upp till 350 000 ton/år farligt avfall i form av muddermassor och andra förorenade jordmassor under den tid som kommunens hamnsaneringsprojekt pågår.* Kommunen tar gärna emot samrådssynpunkter på ett yrkande enligt ovan.

5. Bedömda miljökonsekvenser

Ansökan om ändringstillstånd kommer att åtföljas av en MKB, som närmare belyser miljöpåverkan och miljökonsekvenser av den planerade ändringen.

Kommunen bedömer preliminärt att den planerade ändringen innebär att deponeringen av muddermassor från hamnsaneringsprojektet kan ske på något snabbare tid. Därmed kommer deponeringsytorna att vara öppna under kortare tid och sluttäckning att ske tidigare, vilket är ägnat att begränsa lakvattenbildningen. Mängden lakvatten som bildas beräknas således att minska vilket är positivt från miljösynpunkt.

En ökad deponeringstakt innebär fler avfallstransporter per tidsenhet mellan hamnområdet och Storskogens avfallsanläggning. Det kan därvid bli fråga om fler transporter per dygn, det kan också bli fråga fler transportdygn per år. Båda dessa scenarier kommer att belysas i MKB:n. Vid konsekvensbedömningen är det dock viktigt att ha klart för sig att de ökade transportererna endast kommer att pågå temporärt under den tid som saneringsprojektet pågår. De totala utsläppen till luft från transportererna med muddermassor bedöms komma att bli oförändrade, men utsläppen kommer att ske under en kortare tidsrymd. Fler transporter kan komma att ske efter kl. 18 på vardagar eller på lör- och söndagar, vilket medför ökad risk för bullerstörning längs transportvägarna till och från Storskogen.

Kommunen kommer att samla upp och behandla lakvatten från deponiyorna för muddermassor i ett separat system. Behandlingen kommer att ske i en kvalificerad reningsanläggning och ledas i befintlig ledning till kommunens avloppsreningsverk Ernemar som ligger nära hamnområdet och som har hamnbassängen som recipient. Kraven på lakvattenkvalitet efter den lokala reningen har tagits fram i samråd med Ernemarverkets driftsledning och syftar till att säkerställa att reningsprocesserna inte störs. Spår av föroreningar i muddermassorna kan förekomma i utsläppet från Ernemarverket till hamnbassängen, men utsläppen av dessa föroreningar bedöms vara marginella och inte ge upphov till några olägenheter i recipienten. Den totala mängden lakvatten bedöms bli lägre eftersom deponin med muddermassor kan sluttäckas snabbare. Lakvattenmängden bedöms öka successivt under deponins aktiva fas för att långsamt sjunka efter täckning. På några års sikt blir mängden lakvatten så låg att det bör kunna ledas till Storskogens övergripande lakvattensystem.

Kommunen tar i detta skede gärna emot synpunkter på frågor som särskilt önskas bli belysta i MKB:n.

6. Det fortsatta samrådsförfarandet

Verksamhet med deponering av mer än 10 000 ton/år farligt avfall ska alltid anses medföra betydande miljöpåverkan, jfr. 3 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Den planerade ändringen innebär en temporär ökning av den tillståndsgivna deponeringen av farligt avfall i form av förorenade jordmassor med upp till 150 000 ton per år. Kommunen utgår därför i det fortsatta förberedelsearbetet från att den planerade ändringen ska anses medföra betydande miljöpåverkan. Kommunen avser exempelvis att utforma MKB:n så att den uppfyller kraven för en verksamhet som anses medföra betydande miljöpåverkan. Om Länsstyrelsen anser att ett särskilt beslut om betydande miljöpåverkan behöver fattas, hemställer kommunen om ett sådant beslut snarast möjligt.

Kommunen avser att genomföra samrådet enligt följande tids- och aktivitetsplan:

16 september 2015 – muntlig information till kommunens samhällsbyggnadskontor (operativ tillsynsmyndighet) i samband med ett planerat ordinarie tillsynsbesök.

24 september 2015 – detta samrådsunderlag skickas till kommunens samhällsbyggnadskontor, Länsstyrelsen i Kalmar län, Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, Havs och vattenmyndigheten samt Naturvårdsverket. Samrådsunderlaget skickas också till närboende kring Storskogens avfallsanläggning, liksom till de företag som är verk-samma utmed infartsvägen till avfallsanläggningen. Se Bilaga 3 för en sammanställning över adressater för samrådsunderlaget. Den som vill lämna samrådssynpunkter ombeds göra det senast den 13 oktober 2015.

21-28 september 2015 – underhandskontakter med kommunens samhällsbyggnadskon-tor och Länsstyrelsen rörande samrådsunderlaget och frågan om beslut om betydande miljöpåverkan. Utfallet av underhandskontakterna dokumenteras, om muntligt sam-rådsmöte önskas kommer det att hållas och protokollföras.

25-28 september 2015 - annons med samrådsinformation införs i tidskrifterna Barome-tern, Oskarshamnstidningen och Nyheterna med möjlighet för den som önskar lämna samrådssynpunkter att höra av sig till kommunen (Jan Sandberg) senast den 13 oktober 2015.

13 oktober 2015 – sista dag för samrådssynpunkter.

16-31 oktober 2015 – samrådsredogörelse, MKB och ansökan färdigställs.

31 oktober 2015 - ansökan med MKB, samrådsredogörelse och övrigt underlag ges in till mark- och miljödomstolen i Växjö.

7. Övrigt

Frågor med anledning av detta samrådsunderlag kan besvaras av avdelningschefen Jan Sandberg på kommunens tekniska kontor, tfn. 0491-880 00, epost. jan.sandberg@oskarshamn.se eller kommunens juridiska ombud advokaten Per Molander, tfn. 08-5950 6484, epost. pmo@msa.se.

Stockholm och Oskarshamn den 25 september 2015

Per Molander/Jan Sandberg

